

Szerkesztői iroda:
Nagy-Enyeden
A KIADÓHIVATALBAN
hova
lap szellemi részét illető
közlemények küldendők.

Kiadóhivatal:
Wokál János könyvkereskedése
hova
az előfizetések és hirdetések
bérmentesen küldendők.
Kéziratok nem adtnak vissza.

KÖZÉRDEK.

Vegyes tartalmu heti lap.

Megjelenik minden vasárnapon.

Előfizetési feltételek:
helyben házhoz hordva vagy
vidékre postán küldve
egész évre 4 frt,
félévre . . . 2 frt,
negyedévre 1 frt.

Hirdetmények díja:
3 hasábos petit sorért, vagy
ennek helyéért 5 kr.
Bélyegdíjért külön 30 kr.

Nyilttér sora 15 kr.

Nagy-Becskerek r. t. város felhívása

a községi törvény tárgyában országos értekezlet tartása iránt.

(B.) Már-már a csüggedés fogott el; azt híven, hogy a végtelen közönyösség fullasztó körében elvesz felkiáltásunk; azt véltük immár, hogy amit Nagy-Enyed város képviselőjében kezdeményeztünk, magunk és körünk kicsisége miatt elenyészik a nagyváros felfuvtott kérdések tömkelegében.

És ha még ott tapasztalhattunk volna valódi érdeklődést, a tárggyal való alaposabb foglalkozást, ahol ezt tenni hivatászerű kötelesség, t. i. a képviselőház közigazgatási bizottságában, meglettünk volna nyugodva abban, hogy talán igen fontosnak véltük saját, tapasztalati adatokon nyugvó nézetünket, talán nagyobb gondoltuk a veszélyt, mely a jövő képe gyanánt könnyel felrezenő lelünk elébe tárult, mert hiszen ime azok, kik állásuknál fogva magasabb szempontból tekinthetnek el hazánk viszonyai felett, oly könnyen, oly hidegen ejtik el a jóakaratu indítványokban kifejtett nézeteket, hogy a végén mosolyognunk kellett volna azon gyengeségünkön, mely a közügyekkel való foglalkozásra ösztönöz bennünket.

Amde mit tapasztalunk? Az a kis szikra, melyet Nagy-Enyed város képviselője égő lánggá fejlesztett, messze tőlünk, Magyarországon déli részén, Torontál megyében, Nagy-Becskerek r. t. város derék képviselőjében nagyobb lángot gyújtott. Mi kiválasztottuk a községi törvény tervezetének élesen kirívó azon hátrányát, mely ahelyet, hogy emelné a rendezett tanácsú városoknak erős küzdelem árán fejlesztett életét, kis falusi mértékkel mérí fejlődési erőket és tehetségeinket a civilizatio és nemzetiességünk gyarapodásának és biztosításának nem kis rovására. Nagy-Becskerek képviselője tovább megy és mindazon intézkedéseket, melyek a rendezett tanácsú városok előnyére szolgálnak, tárgyalás alá kívánja venni, még pedig országos értekezletben, a magyarországi r. t. városok megbízottjai által.

Örömmel üdvözljük e kezdeményezést. A siker

reményét fűzzük az értekezlet működéséhez. Ha oly jól lesz fogadva ez eszme mindenütt, mint nálunk, ha jól kidolgozott, alaposan indokolt s az együttes fellépés erkölcsileg imponans erejével nyomatókossá tett nyilatkozat lesz az egyetértőleg megállapított elvek alapján a gyűlés eredménye, mely nem marad pusztán szóban, hanem törvénné s a törvény által életre válik, akkor e gyűlés Magyarország közeposztályának politikai tekintetben kiválóan fontos, polgárságának emelkedett szellemét és önálló gondolkozását ékesen fogja bizonyítani.

Nincs kétségünk az igazságos ügy győzedelmében. Nem az egyes r. t. városok előnyét kívánjuk mi, hanem az összes városokét. Nem kiváltságokat ohajtunk, hanem azon biztosítékokat, melyek a jó közigazgatást lehetővé, az anyagi és szellemi fejlődést folytonossá, a hazafias szellemet erőssé és állandóvá képesek tenni. A r. t. városok mintegy tüzpontokul szolgálnak vidékük társadalmi, közgazdasági és kulturális mozgalmaira nézve. Fejlettebb viszonyok között lévén, fejlettebb intézmények szükségessé hivatásuk betöltésére. De ezen intézmények műveltebb életnézzettel, magasabb szellemi képzettséggel, nagyobb anyagi biztosítékkal bíró elemek befolyását igénylik, következésképp meg kell adni a lehetőséget, hogy mindazt, ami a kiváltságolt városok előnyére szolgál, szolgáljon előnyül a mi fejlődési törekvéseinkre nézve is, mert annak legfőbb hasznát végeredményeiben hazánk fogja érezni.

Ennélfogva — midőn Nagy-Becskerek város derék képviselőjének felhívását, üdvözlőtünk kifejezése mellett közöljük, — reméljük, hogy megyénk r. t. városai első sorban, s az erdélyrészi városok általában, meg fognak felelni e felhívásnak oly megjegyzéssel azonban, hogy e congressus Budapesten, mint legkönyebben elérhető közponon, legkésőbb márczius hó első hetében megtartassék.

Nagy Becskerek r. t. város felhívása.

Tekintetes városi tanács!

A községek rendezéséről szóló új törvényjavaslat tanulmányozásából azon meggyőződést merítettük, hogy az is úgy, mint az 1871. évi XVIII. t.-cz. a rendezett ta-

nácsú városok jelentőségét hazánk községi közigazgatásának tekintetében a kellő figyelemre nem méltatja s mint az eddigi törvény a r. t. városokat majdnem a nagyközségek színvonalára leszállítatni törekszik.

Felteslegesnek tartjuk e helyütt azon nagy különbséget jelezni, mely egy r. t. város és egy nagyközség közigazgatási gépezetében létezik; az új törvényjavaslat azonban nem számolván azzal, számos oly intézkedést foglal magában, a melyek a kis- és nagyközségekre nézve észszerűek tekinthetők, a rendezett tanácsú városokra és azok haladására tagadhatatlanul káros befolyással lenednek.

Midőn Nagy-Enyed r. t. város közönsége nek a társvárosokhoz mult évi december hó 11-én 4148. szám alatt intézett felhívását a mai napon tartott közgyűlésünkben tárgyalunk, városunk képviselő testülete nem tartotta elegendőnek csak eme felirat pártolását, hanem megragadván ez ügyben a kezdeményezést, az ország valamennyi r. t. városaihoz a jelen átiratot elhatarozta, oly felhívással: hogy megbízottjait egy a fővárosban, vagy pedig egy vidéki városban összejövő értekezletre kiküldjék oly célból, hogy az új törvényjavaslatnak a rend. t. városokra vonatkozó részét tárgyalják, a szükségesek és kívánatosoknak mutató módosításokat illetőleg egy memorandumot dolgozzanak ki és azt az országgyűlés képviselőházához és a n. m. kir. belügyminiszteriumhoz nyújtsák be.

S az értekezlet megtartását szükségesnek tartjuk annyival is inkább, mert meggyőződésünk szerint az új törvényjavaslat nemcsak azon §§-sínak, a melyek Nagy-Enyed város felhívásában elősorolták, hanem még egyéb §§-nak módosítása a r. t. városok jól felfogott érdekében fekszik; s azt hisszük, hogy úgy mint a r. t. városok rendőrkapitányai értekezlete, az általunk kezdeményezett is nagyobb nyomattal fog birni, hogyha az arra leghivatottabbak, a rendezett tanácsú városok megbízott előjáróinak értekezlete az ez irányban emlékiratot az országgyűlés képviselőházához intézendik.

Végül még figyelmeztetni kívánunk a tekintetes címet, hogy a szóban levő törvényjavaslat tárgyalás végett a képviselőház közigazgatási bizottságának már ki van adva, sőt hogy annak tárgyalását már meg is kezdette minnek folytán az értekezletnek csak az esetre lehetne üdvös eredménye, hogyha az rövid idő alatt megtartatnék.

Midőn tehát a jelen átiratunkat a tettes városi tanácsnak ezennel megküldeni szerencsételtünk, egyidejűleg fölkérjük, hogy a mennyiben a tervezett értekezlet megtartását észszerűnek tartani méltóztatik bennünket az irányban nézetéről: vajjon az a fővárosban, vagy pedig egy vidéki városban, pl. itt Nagy-Becskereken, mint azon

TÁRCZA.

Róma tékozlói.

(Irja egy gallus Rómából haza barátjának Agusztus császár korában.
L. Dezobry, Rome au siecle d' Auguste.)

(Vége.)

— Még életemben?!
— Ébredj hát, ha még élni akarsz.
— Mit tegyek? mit rendelsz?
— A kimerültség halállal fenyeget; valami táplálékot kell magadhoz vened: ime itt van egy kis erősítő ital.
— Mennyibe kerül?
— Csekélység az egész.
— De mégis? . . .
— Nyolcz ásbá.¹
— Jaj nekem! inkább meghalokl hiszen mindegy akár betegség, akár tolvajok és rablók miatt vesszek el.
Jellemét megtartotta élte utolsó percéig. A temetési költségeket ő maga szabta meg a lehető legszűkösebben, kínos nyoszörgések közt sopánkodva, hogy a temetkezési társulat így is igen sokat fog nyerni. Mikor az utolsó fillért is kiszámította, kétségbeesetten kiáltott fel: „Koldussá lettem!” Utolsó szavai ezek voltak: „Igaz az, hogy Croesus²tól Irusig csak egy lépés van!”

Ez a szerencsétlen csupán azért, hogy gazdagon haljon meg, nyomorban tengeté életét, a szegénységet

megboesáthatatlan hibának tekinté s képes volt magát kevésbé becsületes embernek tartani, ha összezsugorgatott vagyona csak egy fillérral apadt meg. — Örököse egy batkát sem talált házában, ládái mind üresek voltak. Hosszas keresés után rákadt azokra az írott táblácskákra, melyek utbaigazították a kincs holléte iránt. Ezer talentum³ volt elhelyezve a Coelius hegyén levő horreumban. A horreum afféle nyilvános tárház, hová a polgárok pénzüket s egyéb értékes tárgyaikat viszik, melyek saját házukban nincsenek elég biztonságban. Ott mintegy állami felügyelet alatt vannak az odavitt értékes dolgok.

Most már Nomentanusé volt az élet. — Hahotázva mondogatá barátainak, hogy a fősvény ember csak egyszer tesz jót életében: mikor meghal. Atyja halálra éhezetté magát, hogy egy néhány fillért megtakarítson; ő attól a pereztől, hogy a roppant vagyon birtokába jutott, minden kigondolható eszközt felhasználta, hogy pénzt elszorja. Nyilvánosan kihirdetetté, hogy a következő reggelre halászsok, czukrászok, vadászok, vadkereskedők, lócsiszárok, illatszerek, kertészek, egyszerűval mindazok, a kik csak valamiféle üzletet folytatnak, jelenjenek meg nála. A rab-szolgakereskedőnek ily meghatalmazást ad: „Mindazt, a mi nálam és az itt összegyűlt személyeknél van, tekintsd a magadénak, rendelkezéll vele ma. holnap és a mikor kedved tartja.”

Azután a többiekhez fordulva a vadászhoz így szól: „Im vedd egy millio sestertius⁴ adok neked azért, hogy Lucania főfedte ormai közt töltöd éjszakaidat, hogy asz-

talomat vaddisznóhussal ellásd; ugyanannyit adok neked, ki daczolsz a viharral, hogy télen halat szállíts számomra; ennyit kap a másik s harmadik is; neked a nód által teljesítendő szolgálatokért három annyit adok.

Cato (az öreg) egy efféle tekozlólól, ki a tenger partján fekvő birtokát eladta, tréfásan így nyilatkozott: „ez az ember hatalmasabb magánál a tengerrel is; a mit az csak lassan szakítgat el, azt ez egyszerre mind elragadta.

Amott jön Pacuvius, egykori praetor,⁵ kinek az a különös szokása van, vagyis inkább csak volt, hogy halotti torát mindennap előre megünnepelte. Kinyújtoztatta magát teljes halotti felszereléssel, korhely ezimborái tapsoltak, ugáltak boros kancsóval kezökben, olykor-olykor az ő szájába is töltöttek, míg a chorus folytonosan ezt ismételte: „Élt, meghalt! élt meghalt!” Egész nagy vagyonát így fecsevelte el. Egy alkalommal, mikor a császárnak elpanaszolta szegénységét, az csak annyit felelt: „Nagyon későre támadtál fel Pacuvius.”

Egyébiránt nem annyira a falánkságnak vagy puhaságnak áldoznak itt, mint inkább a rendkívülinek (monstrum). Ez a szenvedélyök mindent felülmul. Ez az oka, hogy a napvilágot is utálják, mert nem kerül pénzbe; nagyszerű könyvtárakat tartanak, melyek mindig zárva vannak; télen rózsát, nyáron havat keresnek.

Agusztus császár mindig kárhoztatta a tékozlókat és sehogy sem tudta felfogni, hogy miként tudnak azok olyan aggálytalan életet élni. Egyszer arról értesülvén, hogy 100 millio sestertius⁶ eladósodot római lovag halálán

¹ Körülből 28 krajczár.

² Ezer talentum körülbelül 2.357,000 frt. — ³ 87,700 frt.

⁴ Egyik legfőbb állami méltóság a romaiaknál. ⁵ 8.770,000 frt.

városban, a mely azt kezdeményezte, és a jövő február hó melyik napján tartassék meg? lehetőleg postafordultával értesíteni sziveskedjék oly czérből, hogy valamennyi r. t. városokat az összejövetel helyéről és a határnapról azonnal értesíthessünk, miután azon helyet és határnapot fogjuk e czéla kitűzni, a mely mellett a városok többsége fog nyilatkozni.

S midőn még megjegyezzük, hogy városunk vasuti összeköttetéssel bir, szabadjon abbéli reményünknek adni kifejezést, hogy ugy a tettes ezim, mint városa képviselőtestülete ezen annyira fontos ügyben hozzánk csatlakozand.

Fogadjá hazafiu üdvözetünk őszinte kifejezését. Kelt Nagy-Becskerek r. t. város képviselőtestületének 1886. évi január 20-án tartott rendes közgyűléséből.

A városi képviselő-testület nevében:

Kulifal Lajos,
polgármester.

E. M. K. E.

Az erdélyrészi m. közművelődési egyesület alsófehérmegyei választmányához 1885. évi december 1-től folyó évi február 4-ig következő tagsági díjak folytak be:

Az alvinczi vidéki kör utján két rendben: Glüek Mór alapító tagtól 1885-re 40 frt és 8 frt kamat, br. Horváth Ödön, Barsay Gábor, Barsay Miklós, Glüek Adolf, Glüek Samu alapító tagoktól 1885-re 20—20 frt és 4—4 frt kamat; Medrea Joachim, Szatmári János, Adámosik János, Czövek Róbert, Baranyai István, Dekány Ernő, Román Izsák, Kádár Antal, Fára József, Kovács Pius, Örs Zoltán, Koler István, Székely Lehel, Csóka Miklós, Czuckerberger N., Hetzegán Bazil, Czitron József, Klein Ábrahám, Bretter Sándor, Laskarati István rendes tagoktól 1885-re 2—2 frt, Ispász Tóma, ifj. Mayer János, ifj. Tompek János, id. Mayer János, Gerzon Mátyás, Bardocz Károly, Sillinger János, Pap Mihály pártoló tagoktól 1885-re 1—1 frt; összesen 216 forint.

A magyarigeni vidéki körtől két rendben a fizető tagok megnevezése nélkül 117 frt 25 kr.

A nagyenyedjárású vidéki kör utján lovag Vinczei Nándor és Vinczei Miksa alapítványa fejében egy darab 200 frtos erdélyi pinceszegélyi részvény, Zeyk Dániel és Zeyk Kálmán alapító tagoktól 1885-re 20—20 frt és 4—4 frt kamat, Nagy Lajos (Tövis) r. tagtól 6 évre 10 frt, Székelyhídi Gerő, Schmotezer Lajos, Szalánczy Domokos, ifj. Szalánczy Lőrincz, Katrovits Antal r. tagoktól 1885-re 2 frt, Várdai József és Csekme Ferencz pártoló tagoktól 1885-re 1—1 frt; összesen készpénz 70 frt.

A marosujvári vidéki kör utján: a marosujvári műkedvelő társulat alapítványként 100 frt, Juchó Ferencz, E. Ujvári Sándor, Czinege Ferencz, Csiky Elek, Fikler János, ifj. Benkő Elek r. tagoktól 6 évre 10—10 forint, Blaska Ubald, Lipner János, Veres Gyula, Miskolczy István, Géber Károly, Derzi Jenő, Fülel Sz. Lajos, Iváncsok János, Jancsó Lajos, Pásztori Gyula, Jovian Antal, Römer József Hillinger Adolf, Inceze József, Vajna Miklós, Melzer József, Simon Mendel, Nyirő Béla, Benrad Emil, Szilágyi József, Gáspár Ferencz, Simon Pál, Csuka György, Nyirő

Gejza, Grün Géza, Krémer Ede, Barabás Lajos, Geley Gyula, Fejes Ambrus, Fülöp József, Chirilla István, Székely János, Veres János, Simon Farkas, Salamon és Mandel, Both Sándor, Ikrich Arnold, Elekes Albert, Balázs István, Rosenbaum Adolf, Stibor Alajos, Liman Antal, Asehbrenner Mátyás, Marzári Keresztély, marosujvári izr. hitközség, Klein Sámuel, Csiki Farkas, Sédér Rezső, Gajzágó László, Bartalus Sámuel, Kelemen Sámuel, Medvés község, M.-Szt.-Benedek község, M.-Herepe község, Benkő Ferencz, Benkő László, Farkas Izidor, Kolombán Ferencz, Bedő Sámuel, Módi Mihály rendes tagoktól 1885. évre 2—2 frt, Pánhotzky Ferencz, Várady Elek, Klein Farkas, Koszika Vilmos, Lőrincz János, Losnyitza Simon, Virág Tamás, Jovian Miklós, Fosztó Zsigmond, Barth Károly, Salzer Zsigmond, Baranyai Mihály, Bösörmenyi János, Bakos Ferencz, Filla Ede, Vincze József, Demeter Károly pártoló tagoktól 1885-re 1—1 frt és Gál Lajos marosujvári vendéglőse által az 1885. évi augusztus 10-én rendezett társas vaesora jövedelméből 20 frt adomány, összesen 317 forint.

A verespataki vidéki kör utján: Henzel Károly rendes tagtól 6 évre 10 frt, Kornya György r. tagtól az 1885. évre befizetett 2 frtnak 10 frtos egyszerre fizetett tagsági díjként kiegészítésére 8 frt, Fuchs János, Preiner József, Gyniai Lajos, Kőmives János, Bartalus János, Máhr János, Jankó Kálmán, Ebergényi Ede, Bitai Péter rendes tagoktól 1885-re 2—2 frt, Kornya Károly pártoló tagtól 3 évre egyszerre 3 frt, összesen 39 frt.

Pávay V. Ferencz, Szóts Károly alapító tagoktól 1885-re 20—20 frt, Pávay V. Elek, Sándor János rendes tagoktól 1885-re 2—2 frt, Miksa Miklós alapító tagtól 1886-ra 20 frt és 4 frt 1885. évi kamat, Fejér Alajos, Czeglédi János, Herepei Károly, Müller Mihály, Gödri János, dr. Winkler Albert r. tagoktól 6 évre 10—10 frt, utóbbi tagtól kamatként 1 frt.

Főösszeg 888 frt 25 kr készpénz és 200 frt erd. pinceszegélyi részvény. Az eddigi közlemények összege beszámítva az 1885-ik év végéig kapott takarékpénztári kamatot 2273 frt 25 kr és a fenti 200 frtos értékpapir.

Ifj. Gáspár János,
megyei választmányi pénztárnok.

A f. évi ujonezállítás megyénk területén.

Márczius hó 1. és 2-án kisenyedi járás Alvinczen, polgári elnök Csató János alispán, polgári orvos dr. Magyar Károly m. főorvos. Sorozásra felhívottak száma 443. 2-án Vizakna város. p. elnök Szöcs József polgármester. p. orvos Koréh Vilmos városi orvos. Felhívottak száma 93.

3. 4. 5-én alvinczi járás, p. elnök Csató János alispán, p. orvos dr. Magyar Károly megyei főorvos. Felhívottak száma 607.

18. és 19-én balászfalvi járás, p. elnök Csató János alispán, p. orvos dr. Magyar Károly m. főorvos. Felhívottak száma 521.

Aprilis hó 5. és 6-án marosujvári járás, polgári elnök ifj. Gáspár János megyei első aljegyző, p. orvos dr. Magyar Károly m. főorvos. Felhívottak száma 564.

van, párnáját megvétette a maga számára, azt mondván, hogy egy olyan párnán bizonyosan jól kell aludnia az embernek, a melyen egy ember akkora adósság mellett is aludni tudott. Azonban egyszer mégis megtette, hogy 40 millió sestertius* adott egy kegyében álló senator adósságainak kifizetésére. De akkor is pusztán a szükséges összegre szorított, nem akarván kegyeltjét újabb pazarlás veszedelmének kitenni.

A pazarlás betegsége régóta dühöng Rómában. Carthago megsemmisítésével kezdődött a baj. Ez időtől fogva a rómaiak a kivülről jöhető nagyobb veszélyek félelmétől megszabadulván, önmagukat kezdték emészteni. A közérköltés rohamosan hanyatlott; a politikai ármánykodások megfojtották. A romlottság át meg átjárta a társadalom testét, megmérgezve azt minden ízében. Az ifjuság oly mélyen leledzett a fényűzés és kincsűgy fertőjében, hogy méltán lehet egy egész nemzedéket a nagy történetíró szavaival jellemzeni: „Ők magok sem tudják megtartani atyai öröküket, s azt sem szenvedik, hogy mások megtartsák.“ (Sall. faragm. lib. I. X.) Az ifju emberkének legnagyobb része azzal a balga nézettel állítja magát, hogy nincs szebb dolog, mint eltékozolni a maga- és mások vagyonát és szenvedélyeinek semmi határt nem szabni; sőt mi több? képesek az ilyen fékevesztett kicsapongást erőnyeknek, lelki nagyságnak — a becsületességet és gazdálkodást pedig ostobaságnak nevezni.

A köztársaság utolsó éveiben éppen ezek képezték a legveszedelmesebb elemet. Mikor már szokásos eszközeikkel nem rendelkeztek többé szenvedélyeik kielégítésére sem istent, sem embert nem ismerő elvetemültséggel törtek a fennálló társadalmi rend, a polgárok élete és vágya ellen, egy-egy olyan ember zászlója alatt, mint Catilina, kinek serege kilenezetized részében ilyen elkárhozott tékozlókból verődött össze. Mikor Julius Caesar

* 3,508,000 forint.

* Egy méter 739 mm.

8-án Nagy-Enyed város. p. elnök Csató János alispán, p. orvos dr. Winkler Albert városi főorvos. Felhívottak száma 101.

9. 10. 12. és 13-án nagyenyedi járás, polg. elnök Csató János alispán, p. orvos dr. Magyar Károly megyei főorvos. Felhívottak száma 709.

14-én Gyula-Fehérvár város. p. elnök Novák Ferencz polgármester, p. orvos dr. Reiner Zsigmond v. főorvos. Felhívottak száma 149.

15. 16. és 17-én magyarigeni járás, p. elnök ifj. Gáspár János m. első aljegyző, p. orvos dr. Magyar Károly m. főorvos. Felhívottak száma 626.

20-án Abrudbánya város. p. elnök Diószeghy Lajos polgármester, p. orvos dr. Nagy Károly m. t. főorvos. — Felhívottak száma 68.

21. 22. és 23-án verespataki járás, p. elnök Csató János alispán, p. orvos dr. Magyar Károly m. főorvos. Felhívottak száma 599.

A nagyenyedi iparos ifjuság bálja.

Folyó évi január hó 30-án tartották meg derék iparos ifjaink az „Erdélyrészi Magyar Közművelődési Egyesület“ javára rendezett táncestélyüket a Nemzeti Szálloda nagytermében.

Iparos ifjaink, de különösen azok, kik ez alkalommal is mint kezdeményezők és rendezők szerepeltek, már több ízben tettek tanubizonyságot arról, hogy tudnak lelkesülni mindazért, ami jó és nemes. — Több ízben volt alkalmunk az általuk különböző jótékonycélokra rendezett mulatságokban résztvehetni s azokat örömmel jegeztük mindég a legsikerültebbek közé, mert városunk lelkes polgársága látva a jóra való törekvést, igyekezett mindég tömeges megjelenésével kimutatni pártolását iparos ifjaink irányában.

Most is, midőn oly nagy nemzeti mozgalom indult meg hazarészünk magyar ajku lakosságának megmentése érdekében, mely a szellemi tevékenység mellett anyagi támogatást is igényel és a melyre meghozzák áldozatukat ugy az egyesek, valamint a testületek, melyek átértették a kultur-egylet hazafias célját: — ugyanekkor a nagyenyedi iparos ifjuság is, hogy ezen cél iránti köteleességét leröhassa és meglevő pénzéhez a szükséges összeget beszerezhesse s így mint alapító tag 100 forinttal beléphessen az egyletbe, egy nagyobb szabású bál megtartására határozta el magát.

És valóban, e bál volt az ifjuság minden előbbeni multságainak koronája.

Kilencz órakor érkezett meg és lépett a fényesen világított, meglepő izléssel kidíszített terembe a multság védnöknője: ifj. Winkler Jánosné 6 nagysága, kit a rendező-bizottság fogadott és vezetett, a Rákóczy-induló lelkesítő ütemei mellett kijelölt helyére, hol díszes virágcsokrot nyújtott át. — Ezután kezdetét vette a tánc, mely fokozódó hévvel, fáradhatlan kedvvel reggeli 5 óráig tartott. — A négyeseket 60 pár táncolta.

A nőközség egyöntetű társadalmi állása a bál fesztelenségét igen előmozdította; fiatal lányok és ifju iparosok túlnyomó számban voltak képviselve.

A lelkesülő ifjuságnak lelkesítő szépeiről, a hóvirág, a rózsabimbó, Ráfél képei, a ragyogó esillagok, sőt a lángoló nap kölcsönözhettek volna hasonlatokat. — Az öltözékek izlések, egyszerűek, mindkét nemű ifjuság tánczbeli ügyessége gyönyörűséget okozó volt.

A hölgykoszoruból sikerült feljegyeznem a bálanyán kivül: Áron Jánosné, Bodola Lajosné, Bisztricsány Lajosné, Bologa Miklósne, Fehérdi Józsefné, Jakab Károlyné, Lorenz Frigyesné, Polonyi Domokosné, Paulini Rudolfné, Sz. Sándor Miklósne, Schneider Frigyesné, Tamás Sándorné, Tökés Imréné, Wiik Edéné urnókat.

Továbbá: Albrechtovich Mari és Anna, Angyalosi Polixena, Albert Berta, Bodó Eteleka, Balázs Ilona, Bartha Ilona, Bakos Irén, Darkó Anna, Fehérdi Ida és Amália, Finta Róza (Ujvár), Fodor Johanka, Gerger Ottilia, Király Róza, Kún Pepi, Kovács Berta, Kovács Giza (Ujvár), Karsai Ilona (Ujvár), Lazistyan Róza és Lujza, Müller Róza, Nagy Eszter, Nagy Róza, Seprényi Katalin, Sándor Ilona, Tóth Róza, Ungár Ida, Varga Róza és Linka, Winkler Flóra, Wolhfarth Berta és Róza, Wohner Józefa kisasszonyokat.

Nem tehetjük, hogy elismerésünket ne nyilvánítsuk a rendező-bizottság tagjainak, névszerint: Inceze István, Ungár Gyula, Spangenberg Gyula, Karácsonyi György, Telegdy Árpád, Droszth József és Angyalosi Ferencz rendezőknek, kik semmi fáradságot nem kimélve, oly csinnal, szépen díszítették fel a termet Sz. Sándor Miklós és ifj. Kiss Károly gondnok kiváló műzüléséről ismeretes segédkezése mellett nemzeti lobogókkal, szőnyegekkal, zöld galyakkal stb., hogy a közönséget valóban meglepte. — De ami a teremnek fődíszét képezte, az a bálanya díszhelye fölött elhelyezett és a különböző iparágakban használt műszerekből szépen kirakott jelképes tábla volt, közepén a kereskedői jelvényvel, tetején a magyar koronával és „F e l a munkára!“, „Éljen az ipar!“ feliratokkal, melynek készítője, összeállítója dícséretet érdemel.

Végre pedig elia Mintha zenészeink, a kiakartak volna tenni gólgát játszták ez este Szóval nem volt latságban résztvettek, tak, magukkal vivén egy En pedig örömm az estély lefolyását s rült multságá legyen fáradni mindég készek

Nyilv

A nagyenyedi ip hó 30-án, az „Erdélyre let“ javára rendezett 110 frt, felülfizetések frt 80 kr. Kiadás össze 71 frt 39 kr.

Felülfizettek 20 kr. Dr. Bartók Gy 20 kr. Bazala László Dunai Albert 1 frt. Ió S. Domokos 2 frt. Da kr. Hinléder Guidó 2 János 1 frt. Inceze La Kovács Ödön 20 kr. 10 kr. Kohn Lajos 10 Gyula polgármester 1 1 frt. Komáromi Albe Luka Albert 1 frt. Lá frt 50 kr. Málnási Ká Nuriidány János 10 10 kr. Polgári Károly Sebestyén Sándor 10 Mihály 50 kr. Sz. Sám 60 kr. Török János 2 1 frt. Ujvári István 2 Ferencz 1 frt 20 kr. Jánosné 50 frt. Wájs Jánosné 50 kr. Dr. Ede 40 kr. Willeszdo

Fogadják a nagy ségükért, valamint az ség a hazafias irányu gobb köszönetünk nyi nek tartjuk köszönetül is Korbuly Bálint urna díszítéséhez kivántató csátotta rendelkezésünk 2 kr árt szabott, mie László és Fodor Gyul jelentékeny összeg me Szóval mindazok sikkal előmozdítani ig lás köszönetünk nyilva Nagy-Enyeden,

CS

Melita,

— Ang

Melville Ferenc a vendéglőbe visszatét, elsőbben rövid tetele, hogy sürgős te kénytelen ily hirtelen egy kis faluban előbbe mértéktelnyire és elha napig, mig jövő terve ben elszomorodott, n távozásának szomorú gondolt. Hasztalan k rajzolásal eltűzni gon akármint tón, a cigán Harmadnap este falusi vendéglő kis s lett ki, hálózobája k mindkettő földszint. egy vendég ohajtaná ki lehet az, lépés ha sietve mellőzte el a Orlando volt. Sötét állás kifejezése követ Melville felő ny hoztával fogadá. De tolt kezét, sem az ifj járogatott egy széles illesztve.

— Hol van M. Ezen szavak át

Végre pedig elismerőleg kell szólanom a zenéről is. Mintha zenészeink, a fiatal Aradi Gyuri vezetése alatt, kiakartak volna tenni magokért, oly szabatosan, összehangolva játszottak ez este a legújabb talpalávalókat.

Szóval nem volt semmiben hiány a azok, kik e mulatságban résztvettek, a legnagyobb megelégedéssel távoztak, magukkal vivén egy jól töltött éj kellemes benyomásait.

Én pedig örömmel jegyzem fel e b. lap hasábjain az estély lefolyását s kívánom, hogy még több ily sikerült mulatsága legyen iparos ifjainknak, kik nemes czélért fáradni mindég készek!

K. Gy.

Nyilvános számadás.

A nagyenyedi iparos ifjuság által folyó évi január hó 30-án, az „Erdélyi Magyar Közművelődési Egyesület” javára rendezett táncestélyén jegyek árából bejött 110 frt, felülfizetésekből 94 frt 80 kr.; összes bevétel 204 frt 80 kr. Kiadás összesen 133 frt 41 kr.; tiszta jövedelem 71 frt 39 kr.

Felülfizettek: Áron János 40 kr. Benedek Gábor 20 kr. Dr. Bartók György 20 kr. Bisztritsány Lajos 1 frt 20 kr. Bazala László 3 frt 50 kr. Bedő Károly 50 kr. Dunai Albert 1 frt. Id. Deésy Sámuel 50 kr. Drágomán S. Domokos 2 frt. Dancs Mózes 1 frt. Farkas Miklós 40 kr. Hinléder Guidó 2 frt. Inceze István 40 kr. Imecs János 1 frt. Inceze Lajos 1 frt. Jakab Károly 50 kr. Dr. Kovács Ödön 20 kr. Keresztes Pál 1 frt. Kovács Lujza 10 kr. Kohn Lajos 10 kr. Kálmán, Mihály 20 kr. Kovács Gyula polgármester 1 frt. Kiss Károly kórházi gondnok 1 frt. Komáromi Albert 20 kr. Lőcsey Sp. Lajos 20 kr. Luka Albert 1 frt. Lázár Károly 2 frt. Ludvig Károly 1 frt 50 kr. Málnási Károly 1 frt. Málnási Domokos 1 frt. Nuriás János 10 kr. Nagy Mózes tanár 60 kr. N. N. 10 kr. Polgári Károly 1 forint. Selymeczi István 20 kr. Sebestyén Sándor 10 kr. Szabadi József 6 frt. Simalya Mihály 50 kr. Sz. Sándor Miklós 50 kr. Schneider Frigyes 60 kr. Török János 20 kr. Tőkés Imre 1 frt. Tüzes Árpád 1 frt. Ujvári István 20 kr. Vermees György 20 kr. Váro Ferencz 1 frt 20 kr. Verner Ödön 20 kr. Ifj. Winkler Jánosné 50 frt. Wajsz Mihály (Budapest) 2 frt. Id. Winkler Jánosné 50 kr. Dr. Winkler Albert 1 frt 20 kr. Wilk Ede 40 kr. Willesdorffer Antal 1 frt.

Fogadják a nagyon tisztelt felülfizetők áldozatkészességükért, valamint az ezen estélyen megjelent t. közönség a hazafias irányu törekvés szives pártolásáért legmelegebb köszönetünk nyilvánítását. — Kedves kötelességünknek tartjuk köszönetünket fejezni ki a nyilvánosság terén is Korbuly Bálint urnak, ki tekintve a nemes czélt, a terem díszítéséhez kívántató szőnyegeket egészen díjtalanul bocsátotta rendelkezésünkre, míg más ezeg azoknak méteréért 2 kr árt szabott, mint használati díjt; továbbá Bazala László és Fodor Gyula urnaknak, kik közremunkálásukkal jelentékeny összeg megtakarítását tették lehetővé.

Szóval mindazok, kik e bál sikerét szives pártfogásukkal előmozdítani igyekeztek, fogadják e helyen is hála köszönetünk nyilvánítását.

Nagy-Enyeden, 1886. február hó 5-én.

A rendező-bizottság.

CSARNOK.

Melita, a cigányleány.

— Angolból Vizeze Dániel. —

III.

Melville Ferencz tevékeny ember volt. Egy óra alatt a vendéglőbe visszatérése után elhagyta Monterosa faluját, elsőbbsen rövid tudósítást küldött Melitának, tudatván vele, hogy sürgős teendők hívták el és sajnálja, hogy kénytelen ily hirtelen eltávozni. Azután lakást fogadott egy kis faluban előbbeni tartózkodási helyétől mintegy husz mértföldnyire és elhatározta ott maradni egy vagy két napig, míg jövő terveire nézve elhatározta magát. Mélyebben elszomorodott, midőn a kedves cigányleánytől eltávozásának szomorú következménye miatti lehetőségre gondolt. Hasztalan kísérté meg könyvvel, olvasással és rajzolásal elűzni gondolataiból képét. Akárhová ment, akármit tón, a cigányleány képe mindenütt előtte állott.

Harmadnap estéjén, midőn Monterosát odahagyta, a falusi vendéglő kis szobájában üldögélt. Két szobát bérelt ki, hálószobája közvetlenül lakszobája mellett volt, mindkettő földszint. A vendéglős belépett és jelenti, hogy egy vendég ohajtáná látni. Amig Ferencz esodálkozott, hogy ki lehet az, lépés hallzott a tornáczon, egy cigány ifju sietve mellőzte el a fogadást és berontott vendégéhez. Ez Orlando volt. Sötét barna arca kimerült a keserű boszúállás kifejezése következtében.

Melville felé nyújtá kezét és cigány nyelven istenhoztával fogadá. De Orlando számba se vette a felé nyújtott kezét, sem az ifju skót köszöntését. Bal keze idegesen járogatott egy széles kék körül, mely könnyedén volt övébe illesztve.

— Hol van Melita? kérdé.

Ezen szavak átható rebbegéssel voltak kiejtve, mialatt

koromsötét szemei megzavarodának, némi elrejtett felindulással Melvillere szegze azokat, mintha kiolvasni akarná legbensőbb gondolatait.

— Melita! Nincs magával? Én nem láttam őt, amióta elhagyta a tanyát.

A cigány hallgatott. Azután kérdé:

— Ez az igazság?

Melville felszökött, arca haragra lobbant.

— Ha nem volna a Melita bátyja, az ablakon dobnam ki, szóla haragtól elragadtatva.

A cigány ismét hallgatott, egészen mozdulatlan állott a boszus válasz alatt. Le nem veré átható tekintetét Melville arcáról ez összejövetel alatt. Látszólag megnyugodott, majd kezét nyujtván mondá:

— Hiszek önnek.

— De megálljon csak Orlando, válaszolá Melville. Mondja meg nekem, mi történt, hol van Melita?

— Csak én tudom, hogy azonnal elhagyta a tanyát, amint az ön levelét megkapta.

— Hát hová indul most?

— Felkeresem, ha lehet, válaszolt komoran Orlando, mire gyorsan kirohant a szobából, ott hagyva Ferenczet a legkínzóbb gyötrellem zsákmányul kitéve, kétséges és szorongó állapotban. Ez azonban nem tartott sokáig. Amint az ablaknál ülve elmerengett a leány hirtelen eltűnése felett, egy emberi alak árnyéka vetődött az újság lapjára, melybe egészen belemerült. Főtekintve megpillantá Melitát. Az ajtóhoz sietett, kinyitá azt és bebocsátá a szobába.

— Találkozott Orlando bátyjával? kérdé.

— Orlando itt van? rebegé a félelem miatt reszkető hangon a leány elhalványodott ajka, mint féláljult állapotban Melville karjaiba dől. Csakhamar magához tért, azonban felő tekintetét vetett az ajtóra és mondá: ha itt talál engemet, megöli önt.

— Térjen magához, ne nyugtalankodjék Melita; semmi baj sem fog történni.

— Ah! ön nem ismeri Orlando természetét. Becsásson meg, hogy önhöz jöttem, de nagyon vágytam önt látni! Éreztem, hogy látnom kell önt, vagy meghalok. Ön tudja, hogy megígéré, hogy ismét eljő a tanyára.

— Tudom, megtenném Melita; hanem úgy cselekedtem, a mint a legjobbnak gondoltam. Megkímélni akartam mindkettőnkét a kínos elválástól. Halvány, erőtetett mosoly vonult végig a cigányleány arcán, a mint Melville észöt mondá: mindkettőnkét. — Hanem úgy látszik, hogy ki van merülve, folytatá Melville, félek, hogy beteg. Elmondhatja nekem majd máskor — holnap — hogy miként talált reám. Most meghuzom a esengettyüt, behívom a cselédet, elfogja vezetni egy szobába, ahol némileg kipihenheti magát, elfogja látni bármire is leend szüksége. Bátyjától én nem félek. Ő bizonyára nehezen tér ide vissza, kitudja milyen messzire van most ő innen, keresi kegyedet.

A cigányleány esdő és félénk tekintetét vetett Melvillere.

— Ugy-e ön nem neheztel reám? Ugy vágytam önt látni! A következő pillanatban mintegy haragba borult szép arca. Oh! miért is jött a tanyára? Oly boldog voltam, a mígjött! A szenvedély sajtolta könnyek árja, a küszdelem, mely miatt nyulánk termete remegett, mint a szél-től ingatott fűz, némileg enyhíteni látszék felizgatott érzelmét. Azután mintegy sötét pir borítá el arczét és nyakát, hévvel rebegé: nem mehetnék én el önnel, mint cselédje, mint rabszolganője, akár minek inkább, minthogy itt maradjak? Nem merek visszatérni a hadhoz.

Egyszerre a mint így beszéle, hallgatózza figyelmessé lön valami ovatos léptek hangjára a fővényes ösvényen az ablak alatt és a másik perczben egy férfi lépett a szobába.

— Orlando itt van! Egy pillanatra ördögi gyűlölet tilt mord- és sáppadt arczú, ráveti magát Melvillere, a tör pedig, mely jobbájában villogott, lesiklott a halálos döfére és a másik pillanatban a gyilkos elillant.

Átható sikoltás hangzott végig a házon és amint az elrettent lakó a szobába léptek, látták a szerencsétlen cigányleány élettelen testét Melville karjaiban. Ő maga dobta magát bátyja és kiszemelt áldozata közé és ő kapta a végzeteljes döfést. Végző elhaló tekintete a férfi védelmére irányult, kit szeretett és a kiért meghalt, hogy megmentse!

(Vége.)

VEGYES HIREK.

— **Báró Bánffy Albert.** Született 1818. május 11-én. Meghalt 1886. február 1-én. Erdély hazarészi főurainknak egyik minden tekintetben kimagaslott tagja, az erdélyi ref. egyházkerület volt derék főgondnoka, losonezi báró Bánffy Albert folyó február hó 1-én Kolozsvárt meghalt. A kik ismerték ezen valódi főurat, ki a sziv nemes érzelmeiben, a lélek emelkedett gondolkodásában, a véghezvitt jó cselekedetekben, valamint földi javak birtokában egyenlő mértékben gazdag vala; a kik ismerték élénk érdeklődését hazánk közügyei iránt s azt a zajtalan ugyan, de fáradságtalan és áldásos következményekben termékeny munkásságát, melyet főleg Erdély hazarészünk anyagi és szellemi javának előmozdítása érdekében folytatott kora ifjuságától mindvégig; kik ismerték azt a szo-

ros igazságszeretetet, melylyel a felmerült állam- és egyházipolitikai s más nemű kérdésekben kutatta a valót, hogy azt szolgálja, azt támogassa még akkor is, ha biztosan tudta, hogy az ily eljárása által kellemetlenségeket szerez magának; a kik ismerték azt a jóságos arczot, melyről a sziv tiszta és nemes érzelmei voltak minden időben leolvashatók; azt a leereszkedő, mindenkit bizalomra indító, megnyerő és lekötölező bánásmódot, mellyel viseltetett mindenki irányában, kit az élet egy vagy más uton vele érintkezésbe hozott, még ha az illető méltatlanabb bizonyult is ezen bánásmódra, szóval a kik ismerték losonezi báró Bánffy Albertet, ezt a minden ízében lovagias magyar főurat, mindazoknak lelkére bizonyára fájdalmasan hat e hír, hogy ő is eltávozott, s nincs többé. Temetése puritán kálvinista egyszerűséggel ment véghez febr. 3-án a délutáni órákban. Nt. Szász Gerő esperes és egyházkerületi közfőjegyző mondott a nagy halott emlékéhez méltó gyászimát. Ezután a kihűlt porok egész esendben Választra szállítottak, hol 4-én reggel a Bánffy család gyönyörű sírboltjában örök nyugalomra helyeztettek el. Béke lengjen a derék főur porai fölött, áldás emlékének!

— **Tövis és Diód** történetét ismertette Orbán Balázs a történelmi társulat f. hó 4-ki havi ülésében. Tövis első neve egy 1333-ki följegyzésben „Spinis”, 1337-ben „Thy-vys”; előfordul „Treikirchen” neven is, amiből arra lehet következtetni, hogy első lakói, mint a szomszédos Torda és Nagy-Enyed lakosai is, németek voltak. Nagyobb kiterjedéséről tanuskodik 3 temploma s hogy vár volt. Első birtokosa a Tövishi család Hunyadi János kormányzósága alatt halt ki; ezután a Dengelegi Pongráczok, majd a Balassák bírták, 1868-ban partialis országgyűlés is volt ott. A fiskus kezébe jutott részekben Apafi Mihály fejedelem ráczokat telepített le. Tövis lakossága sokat és vitézül küzdött a törökök ellen. A szentimrei esztában nyert zsákmányból építetté Hunyadi János a katolikus templomot, melynek homlokzatán ott van a Hunyadiak hollós czimere s az 1488. évszám. A jelenlegi ev. ref. templom is nagyobb volt hajdan, most oldalhajói hiányzanak. A 13. századból való. — **Diód** a 14. században a Diódi család, azután a Dengelegi Pongráczok bírták. Várát nem tudjuk ki építetté; már Mátyás király alatt királyi vár volt. Birta a Somi család is. A Balassák alatt hazafiatlan öszeseküvések fészke lett, s ezért János Zsigmond ostrommal bevette s lerontatta. Diódhoz közel van: **Felgyógy.** Az okiratokból kiderült, hogy régebbi neve: **Fel-Diód** volt, a görögkeleti püspökség székhelye. Bárca megyének többi részét is alapos tanulmánya tárgyává tenné jeles történetkutatónk.

— **Kinevezés.** Főispán ő mlga megyei központi iktatóvá: Sebessy Zsigmondot, irnokká: Polgári Lajost, dijnokká: Kiss Árpádot nevezte ki.

— **Megyel közgyűlésünk** f. hó 25-én, az állandó választmányi gyűlés f. hó 20-án lesz.

— **A vizaknai kitűnő sósfürdő** berendezését valahára elhatározták az illető hatóságok. Öt éven át 5—5 ezer frtot szántak építkezésekre s a sós tavak környékének csinosítására. A tervak a kir. építészeti hivatalhoz már megküldettek. Reméljük, hogy a ktlés csin mellett a czélszerű és tartós építkezés is szem előtt fog tartatni s nem csak a meleg nyári napokon, hanem az egész fürdőidény alatt ott tartózkodó közönségre való tekintettel lesz az építkezés foganatosítva.

— **A Maros folyó annyira lepadott,** hogy pld. Csombordnál a hajón való átkelés akadályozva van. A nagy jégtorlaszok egy éjjel át szépen eltűntek.

— **Gladstone Maxyt,** az angol miniszterelnök másodszálott leányát f. hó 2-án vezette oltárhoz Harry Drew hawardeni lelkész. Jelen volt a walesi herczeg nejével és fiaival s gazdag ajándékok adott a menyasszonynak. Gladstone azonban nem sokat maradhatott barátai körében, a ministeri cabinetalakítás gondolj elvonták s már az esküvő után azonnal fogadta Granvillet.

— **Baromfi kedvelőknek.** Az állatkert kiterjedt tyukászata, melyben a legkiválóbb haszon- és diszbaromfi fajok vannak tartva és kitűnő példányokban képviselve, részint új fajok beszerzése, részint vérfrissítésül és a hiányok pótlásául első rangu külföldi tenyésztőktől beszerzett egyedek által bármily igényeknek megfelelőleg berendeztetett, illetve kiegészítettett. Az okszerű baromfi tenyésztő közönség évről-évre fokozott mértékben keresi fel megrendeléseivel az állatkert tenyészdejét, a mi fényes bizonyítéka annak, hogy az hivatásának eleget tesz. — Tenyésztőjásokra megrendeléseket már elfogad az igazgatóság és árjegyzéket kívánatra bérmentve küld.

Ujjonnan megjelent könyvek, melyek kaphatók Nagy-Enyeden Wokál János könyvtárusnál.

Az osztrák magyar monarchia. 4-ik füzet 30 kr. **Görög költők.** Szemelvények magyar fordításban, az írókat s műveiket ismertető bevezetésekkel, írta dr. Radó Antal 1 frt 80 kr.

Magyar Salon képes havi folyóirat. Szerkesztik Fekete József és Hevesi József. 1886. februári füzet 60 kr.

A nővérek. Regény, írta b. Eötvös József, harmadik kiadás 2 frt 40 kr.

A tűzpróba, regény két kötetben, írta Miss Tothergill, angolból fordította Zichy Camilla.

Emlék- és ünnepi beszédek. Irta báró Eötvös József, második bővített kiadás 2 frt 40 kr.
Szóchy Mária, történelmi szimfónia. Irta Dóczy Lajos. 2 frt 40 kr.
1885-ik évi országgyűlési törvényezikkek. Zsebkiadás 2 frt.

KÖZGAZDASÁG.

Borkőnek kiválasztása a szeszfőzésre használt törköly és seprőből

II. Seprőből borkőnyerés.

Mielőtt a seprő feldolgozásának tüzetes leírására térnénk, szükségesnek tartom felemlíteni, hogy a seprőnek legelőszérűbb felhasználása nem a pálinkafőzésben, hanem annak friss állapotában kisajtolásában rejlik. Mert sajtolás mellett egy hektoliter seprőből annak hígágához mérten 50%, sőt 70% bort nyerhetünk, melynek ára — feltéve, hogy a bor anyaga jó volt — bizonyára több hasznot hozandó, mint ugyanoly mennyiségű seprőből nyert 15—20 liter seprőpálinka; annyival is inkább, mert a sajtolás sokkal olcsóbb berendezést, kevesebb befektetést és üzletlőkét igényel s a nyert bor mellett a sajtolás után származó seprő-lepények is eladás vagy borkőre való feldolgozás után értékesíthetők. — A sajtolás előnye különösen fokozódik a seprőt adott borok minősége és árával. Hogy a seprőt sajtolás ezéjából miként tartjuk el, azt miként sajtoljuk és kezeljük, nem tartozván jelen tárgyam keretébe, ezuttal csak a seprőből borkőnyerésnek leírására térek.

Midőn a seprőből a szesz szokott módon lepároltatott, ép úgy, mint a törköly, 5 perczig erősen feltorlatatik s egy már eleve előkészített kád oldalán szegekre függesztett seprő-zsákokba töltetve, arra alkalmas seprő-sajtón lehetőleg gyorsan kisajtoltatik. — A kisajtolás leép úgy, mint a törkölynél mondva volt, kijegőzítettik. Itt is az anyalug koncentrációja szempontjából utóbbi párlásoknál víz helyett anyalugot használunk. Szokták ugyan a seprőmoslékot sajtolatlanul is galyakkal töltött hordók vagy kádakban jegőzteni, ezen eljárásnál azonban amellett, hogy jóval tisztátalanabb, értéktelenebb nyers borkövet kapunk, utólagosan még szítával is ki kell halászunk a borkőjegőzöket s még így is aránylag meglehetősen mennyiségű borkő megy veszendőbe.

Viszátérve a seprőnek csupán sajtolás általi kihasználására, az ezuton nyert seprő-lepényeket szintén értékesíthetjük és pedig úgy, hogy a seprő-lepényeket arra alkalmas hengerkészülék segítségével vékony lapokra gyurjuk, eldaraboljuk s fűtött szobában, vagy szellős padlason megszárítva az illető borkőgyárosoknak elárusítjuk*, vagy pedig azt magunk borkőre feldolgozzuk. Első esetben nagyon ügyelni kell a seprő teljes kiszáradására és eltartására, mert az anyag könnyen penészedvén, értékből tetemesen veszít; utóbbi esetben pedig akként járunk el, hogy a tézszaszert seprő-lepényeket súlyuknak megfelelő 1/2-szer annyi vízben péppé készítjük s azt vagy a pálinkafőző üstben, vagy más nyílt üstben folytonos keverés mellett körülbelül másfél óráig forraljuk (gőzöljük) s ezen anyagot a fent leirt módokon kijegőzítjük. Már kiszáritott seprő-lepény is ilyen módon dolgozható fel, csak hogy ez esetben a seprő fellágyítása, illetve főzése a seprő súlyának megfelelőleg 3—4-szer annyi vizet kell használunk. — A borkőnyerés után fennmaradt seprőt trágyául használhatjuk.

Az itt elősorolt módokon kívül lehet még egy a törköly, mint seprőből a borkövet borkősavas mésszé is feldolgozni, ez azonban már sok költségbe kerülő gyári berendezést s oly komplikált vegyi eljárást igényel, a mely csak nagy quantumok feldolgozásánál fizeti ki magát s mint ilyen kis gazdáknak nem ajánlható. Ezen eljárások leírását, különben sem tartozván tárgyamhoz, ezuttal mellőzve, az eziránt érdeklődőket utalatom Antonio dal Piaz „Chemisch technische Bibliothek“ című munkájára, a melyben ezen gyári feldolgozás tüzetesen tárgyalatik. — Lehetne ugyan még a borkőnyerés munkálatai körül előfordulni szokott kisebb gyakorlati eltérések is leírni, azonban azok elősorolását, részben ezélszerűtlen, másrészt jelentéktelen voltuknál fogva mellőzhetőknek tartom.

A törköly és seprőnek leirt módok kihasználását a legmelegebben ajánlhatom kis szeszfőzőink figyelmébe.

Mórággy István,
igazgató-tanár.

* Rózsa Lajos Budapest. — J. Medinger & Söhne Bécs.

FELELŐS SZERKESZTŐSÉG:

DR. MAGYARI KÁROLY
SZILÁGYI FARKAS **TÖRÖK BERTALAN**

Kiadó-tulajdonos **WOKÁL JÁNOS**

Sz. 4327—1885.
tkvi

Arverési végzés.

A nagyenyedi kir. járásbíró, mint tekkönyvi hatóság részéről közléteket, hogy a kir. kincstár végrehajtható 18 forint 71 kr költség követelésének kielégítése végett végrehajtást szenvedő Deák Iliás és nejeinek a százasanadi 69 sz. tjkben A+1-16. rendszámú fekvősége 532 forint megállapított kikiáltási árban Sz.-Csanád község előjárásági helyiségeben 1886. évi február hó 15-én d. e. 10 órakor tartandó nyilvános árverésen kikiáltási áron alól is eladotnak.

Venni szándékozók kötelesek a kikiáltási ár 10%-át készpénzben, vagy pedig az 1881. évi LX. t.-cz. 42. §. jelzett árfolyammal számított, óvadékképesnek nyilvánított értékpapirokban a kiküldött kezéhez letenni.

A vételért pedig vásárló az árverezés jogerőre jutása után 30 nap alatt köteles a feltételekben megnevezett kir. adó-, mint letéti hivatalhoz lefizetni.

Különbén az árverezés megállapított feltételei alóli tekkönyvi hatóságnál a hivatalos órák alatt és Sz.-Csanád község előjárásági helyiségeiben megtekinthetők.

A kir. járásbíró, mint tkvi hatóságtól.
Nagy-Enyeden, 1885. nov. 23-án.

Sz. 4529—1885.
tkvi

Arverési végzés.

A n.-enyedi kir. járásbíró, mint tekkönyvi hatóság részéről közléteket, hogy a kir. kincstár végrehajtható 190 forint 13 kr adó-tőke, ennek az esedékességtől járó 6% kamata, továbbá 18 frt 60 kr költség követelésének kielégítése végett végrehajtást szenvedő Martiu Irimie és neje Heezegan Anának a nagyenyedi 118. sz. tjkben A+1-6. 8-16. 18-22. rdszámú fekvőségei 577 forint megállapított ki-

kiáltási árban Nagy-Cserged község előjárásági helyiségeben 1886. évi február hó 12-én délelőtt 10 órakor tartandó nyilvános árverésen kikiáltási áron alól is eladotnak.

Venni szándékozók kötelesek a kikiáltási ár 10%-át készpénzben, vagy pedig az 1881. évi LX. t.-cz. 42. §. jelzett árfolyammal számított óvadékképesnek nyilvánított értékpapirokban a kiküldött kezéhez letenni.

A vételért pedig vásárló az árverezés jogerőre jutása után 30 nap alatt köteles a feltételekben megnevezett kir. adó-, mint letéti hivatalhoz lefizetni.

Különbén az árverezés megállapított feltételei alóli tekkönyvi hatóságnál a hivatalos órák alatt és N.-Cserged község előjárásági helyiségeiben megtekinthetők.

A kir. járásbíró, mint tkvi hatóságtól.
Nagy-Enyeden, 1885. nov. 20-án.

586. szám.
1885.

Árverési hirdetmény.

Alóli kiküldött végrehajtható az 1881. évi LX. t. cz. 102. §-a értelmében ezenel közhírré teszi, hogy a balázsfalvi kir. járásbíró 936—884. számú végzése által a kir. kincstár javára Ritz Aurel és társai ellen 10—10 frt tőke és eddig összesen 23 frt 60 kr perbeli költség követelés erejéig elrendelt kötelezést végrehajtás alkalmával bíróság lefoglalt és 847 frtra becsült 6 dbr fehér szőri tohét, 3 db 4—6 éves fehér szőri ökör, 2 dbr üszőbörnyű és 10 szekerből álló ingóságok nyilvános árverésen eladotnak.

Mely árverésnek a 2040—1885. kiküldött rendelő végzés folytán a helyszínen, vagyis Szász-Csánadon alperesek lakásán leendő eszközökre 1886. évi február hó 26-án és következő napjának délelőtt 10. délután 3 órája határidővel kiutaznak és ahhoz a venni szándékozók ezenel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az ériatett ingóságok ezen árverésen, az 1881. évi LX. t. cz. 107. §-a értelmében a legtöbbet ígérők becsáron alul is eladotni fognak.

Az árverezendő ingóságok vételára az 1881. évi LX. t. cz. 108. §-ában megállapított feltételek szerint lesz kifizetendő.

Kelt Balázsfalván, 1886. évi jan. hó 28. napján.

Thát György,
kir. bíróságí végrenató.

Fővárosi Hitelszövetkezet.

Intézetünk üzletrészjegyeire (110 frt) ugy Budapesten az igazgatóságnál, mint vidéken az erre felhatalmazott képviselősegeknél folyton elő lehet jegyezni. A tagok 50—1000 frtig, kedvező feltételek mellett, személyes hitelre is, melynek művelése az intézet egyik főcélja (váltó és jótálló nélkül) esekély, minden 100 frt után csupán

heti 50 krral törleszthető kölcsönt

nyerhetnek 6% kamatra, úgy hogy az öngondoskodásnak ez a módja minden keresetképes és elfogadható hitelű egyénre (nőkre nézve is) előnyös és ajánlatos.

Bővebbet a képviselősegeknél vagy az igazgatóságnál, (VIII. Főherczeg-Sándor-utca 37.) hol egyszerű levélbeli kérdézősködésre részletes felvilágosítások készséggel adotnak.

Budapest, 1886. február hóban.

Az igazgatóság.

Betegek és testi gyengeségben szenvedők elismerései az elért felgyógyulásért.

Ama általános nagy feltűnést, melylyel a Hoff János féle maláta kivonat egészségi sör, a Hoff János-féle maláta-kivonat csokoládé, a Hoff János-féle maláta-mell-cukorkák felléptek ezen esodálatra méltó három egykoru jelenség volt az, mely ezen megjelenést követte, a művelt Európa, most már Amerikának is közfelkiáltása, az összes belgyógyászati orvosok helyesül nyilatkozata, melylyel kapcsolatban vannak az érdem-érmek adományozásai is, s végre az uralkodó koronás fők, herczegek és herczegnők kegyel, melyhez a számtalan udvarszállító oklevél, és érdem kitüntetés is járul. Ezen kitüntetések száma ez idő szerint 63-ra emelkedett, s nem tekintve azt, hogy azóta az egészségügy terén bizonyos mozgalom is keletkezett, feilfelmulhatatlan marad. Kérjük a közönség nyilatkozataival, kiktől a gyáros levéltárában több százezer köszönő irat van eltéve.

HOFF JÁNOS udv. tanácsos urnak, a koronás arany érdemkereszt tulajdonosa, a főbb porosz és németrendek lovagjának. A Hoff János-féle maláta-kivonat feltalálója s egyedüli készítőjének, Európa legtöbb fejedelmének udvari szállítója. Bécs, Gyár-helyiség: 2. s iroda gyári raktár Graben, Brennerstrasse 8.

Dr. Loeff főorvos és Dr. Porias főorvos ur hivatalos gyógyjelentése a 2-ik számú helyőrségi kórház IV-ik osztályból Bécsben, így hangzik: a Hoff János-féle maláta-kivonat egészségi sör s a maláta csokoládé, s különösen a maláta-kivonat is az idült mellbajban szenvedő betegek által igen kedvelt s óhajított volt, hasonlóan a maláta csokoládé is az üdülőknel, az elgyengült emésztési képességnel súlyos betegségek után, igeu üditő s felettébb kedvelt gyógytápszert — elhagyott gyermekek megmentésére alakult védegyelet igazgatósága Bécsben, a mellbeteg gyermekek örvendetes javulásáról tesz jelentést, mely előrelátható reményre jogosít, hogy ezen gyógytápszert folytatott használata mellett tökéletes gyógyulás várható. Báró du Mont, született Bathány úrnő a maláta sör és a maláta csokoládé gyorsan és tökéletesen megszabadította légeső-hurujától. Dr. Hauer, az orvosi kar tagja Bécsben, a Hoff-féle maláta-készítményeket csillapító és a legkitűnőbb erősítő gyógysernek nyilvánítja, s többek között így szól: kisebb hurutos bántalmakat és zihát a Hoff János-féle maláta-készítmények gyorsan s alaposan gyógyítanak. — A nehéz mellbeteg Hoff János-féle maláta gyógytápszert folytatott használata mellett nemcsak nagy enyhülést fognak elérni, hanem életüket is tetemesen meghosszabbítják. Platenik Franziska Bécsben, Fünfhaus, Goldschlag-gasse Nr. 28. legszívesebben köszönetét fejezi ki a férjét gyótrótt gyomorhurut meggyógyításáért s kéri köszönő nyilatkozatának a hasonló bajban szenvedők javára való nyilvánosság elé való hozatalát. — Két éven át gyótróttre köhögés és gyomorhaj által, s csak is az egyedül való Hoff János féle maláta-készítmények használata által felgyógyulván, sziveskedjék ismét 13 palaez maláta sört s 2 zacskó mellezúrkort küldeni, Csetlov József, ruh akészítő, Rothenthurm-gasse Nr. 39. — A bécsi katonai lapok-szerkesztője, Müller F. ur Bécs, Elisabetstrasse Nr. 15. mély köszönetét fejezi ki, makacs és rosz indulatu köhögésének és mellbántalmának a Hoff János-féle maláta mell-cukorkák által való tökéletes meggyógyításáért, miután minden más egyéb készítmények és gyógyszerekkel tett kísérletek teljesen eredménytelenek maradtak. — Dr. Seidl orvos ur Bécsben lakik Stadt, Pestalozzige Nr. 4. szóról-szóra ezeket írja: orvosi gyakorlatom ideje alatt Gráczban s jelenleg itt Bécsben bő alkalom volt az ön maláta készítményeinek jóságát és kitűnő voltát minden tekintetben pontosan kiismerni. Ugy a gyermekgyógyászatban, mint a felnőtteknél is kitűnő sikerrel használom azt a mell-betegek és a vérszegényeknél.

JEGYZET. Valamennyi hirdett maláta-kivonatnak, a mire egy a beteg, mint az orvos különösen ügyeljen. A valódi Hoff János-féle maláta készítményeknek a védjeggyel kell ellátva lenni. (A feltaláló Hoff János arczképe és Hoff János aláírása.)

Minden ismétlárusító elárusító helység, könyvomat szines falragasszal jogosittatik fel az ismétlárásra.
Árak: A valódi Hoff János-féle maláta-kivonati egészségi sör I palaez 60 kr, II palaez 6 frt 28 pal. 15 frt, 58 pal. 30 frt. 1/2 kiló maláta-csokoládé I 2 frt 40 kr, 1/4 I 1 frt 30 kr, II 1/2 kiló I 1 frt 60 kr, 1/4 kiló 90 kr, III. 1/2 kiló I 1 frt, 1/4 kiló 60 kr. Maláta-cukorkák I zacskó 60, 30 és 15 kr. Maláta-kiv. egy üvegecs frt 1.12, kisebb 70 kr. Gyermek-táplisz 1 frt. Egy maláta-fürdő 80 és 50 kr.

Főraktár Nagy-Enyeden: **WINKLER JÁNOS** kereskedésben és **KOVÁCS JÓZSEF** gyógyszertárban. Gy.-Fehérvárt: **Mihelyes Zs., Fröhlich J.** gyógytárban. Kolozsvárt: **Csiki Lukács, Gergely Ferencz, Misselbacher J. B. N.-Szebenben: C. Bugarsky János Ferencz és fia, J. B. Misselbacher és fia. Tordán: Timbus és fia.**

Ny. Wokál János gyorssajtóján Nagy-Enyeden.

Szerkesztői ir
Nagy-Enyede
A KIADÓHIVAT
hová
lap szellemi részét
közlemények küld
Kiadóhivat
Wokál János könyvek
hová
az előfizetések és
bérmentesen küld
Kéziratok nem adatk

A n.-enyedi the

(Sz.) A nagy tanári kara egy nagy tásán fáradozik. — Akadémiánk növe csak életrevaló, ha masztikus eszme ró aziránt kétség mos Ugyanis maga Szász Domoké zárólag ez ügy ére Enyedre utazott le ságával az eszme é zetesen megvitattá ható forrásból ért kilátásba helyezte, egyházkerületi seg mésztesen a Beth az üdvös cél érd lsmételjük teh logus ifjaink, talá kezdődőleg együtt főiskola által kezel pítványok kamatai, tárából nyújtandó Magunk részé ezen valóban üdvö más vallásfelekezet nézve mondhatni m a magyar ref. egy közlil is Debreczenl saanyaru helyzetén vitnunk is kell ok papi pályára, erre kevés elismeréssel pályára készülő if lehetővé. Ne onge ban tapasztalni l életpályájuk keser nunk kell, hogy r zött vannak legszá mondhatni semmi

TÁ

Kemény Zsigm

ko
Az emberi léle örömmel emlékezni parányi köréből fel nemzetet tudott lelke dig közérdekű felad elérésén fáradozt. S jához emlék is köi esőjét ringatta talán, mint iskola, — akk járul, mely fenneen l fénylő sugara óra é a Bethlen-főiskola a kének: br. Kemény alma mater gyermek ismeretekkel s pedig épület, 11 évig látta tónk arcát, s bizony s növekedik Az emlék, m bennünk is él, az i kezünk el egyik leg A tél immár tíz kamarási sirt, hová